

Te verkleefd aan film voor bezield theater

De achterwand van het toneeldecor is smetteloos wit, als van een filmdoek. De personages dwalen rond in een lege, abstracte ruimte. Filmregisseur Nanouk Leopold, bekend van *Guernsey* (2005) en *Boven is het stil* (2013), bewerkte Ingmar Bergmans film *Uit het leven van marionetten* (1980) voor het toneel. In de openingsscène ligt Eelco Smits in de rol van Peter Egerman als verslagen op de vloer. Armen gespreid, een knie opgetrokken. Tekstpanelen die uit de nok komen geven de scènes aan, zoals in stomme films. Cruciaal is het begrip ‘catastrofe’. Hij lijdt aan wanen waarin hij verlangt een moord te plegen, eigenlijk op zijn vrouw Katarina. Aan het slot doodt hij echter een prostituee in een matte, schetsmatige scène. Eigenlijk is het meer suggestie. In Bergmans film wurgt Egerman meteen in het begin de vrouw. Wat bij Bergman een terugblik is op de catastrofe, gefilmd in psychiatrische gesprekken en surrealistische droombeelden, is nu vooruitblik.

De zinderend-intense emotionaliteit van Bergman is vervangen door een cerebrale, statische encenering. In typische jarentachtigkledij (ribfluweel en tinten beige) stort Egerman zijn hart uit bij Katarina, warm gespeeld door Janni Goslinga. Bij Bart Slegers als psychiater, die het aanlegt met haar. En bij zijn vriend Tim, een erg goeie Hugo Koolschijn als een vereenzaamde oude man die last heeft van seksuele perversiteiten. Aan het slot verschijnt, als bij de aftiteling van een film, de titel van het stuk. Vreemd.

Eerder regisseerde Ivo van Hove enkele films van Bergman tot vaak hallucinerende theaterevenementen. Bij Leopold rijst de vraag wat de noodzaak is van deze voorstelling. Ze is te verkleefd aan het filmgenre om tot bezield toneel te komen. Bij de acteurs, vooral bij Smits in de hoofdrol, bespeur je drang tot grotere emoties. Maar het filmkeurslijf is te dwingend.

Kester Freriks

Theater

Uit het leven van marionetten

Van Ingmar Bergman, door Toneelgroep Amsterdam. Gezien: 5/11 Stadsschouwburg Amsterdam. Tournee t/m 18/11. Inl: tga.nl

